

Oddělení pro dívky vyžadující soustavnou intenzivní individuální péči

Výchovný ústav, střední škola a školní Jídlna Jindřichův
Hradec, Gymnazijní 118

PREZENTACE VÝZKUMU VZORKU 47 DÍVEK UMÍSTĚNÝCH
V ZAŘÍZENÍ POSKYTUJÍCÍ SOUSTAVNOU INTENZIVNÍ
INDIVIDUÁLNÍ PÉČI – JINDŘICHŮV HRADEC JARO 2013

VÝCHOVNÉ PROBLÉMY - analýza dat

- v užívání návykových látek; hospitalizace v psychiatrické léčebně v oddělení pro drogově závislé, v komunitě pro drogově závislé a v detoxikačním centru
- v agresivita u dívek - sebepoškozování, agresivita verbální, fyzická vůči majetku a fyzická vůči osobám; hospitalizace v psychiatrických léčebnách pro nezvládnutelnou agresi dívek
- v záškoláctví
- v útěky z domova
- v krádeže
- v prostituce
- v trestná činnost

VÝZKUMNÝ VZOREK – ANALÝZA DAT

Do zpracování údajů metodou sekundární analýzy dat jsme zařadili všechny dívky (47), které byly v ústavu evidovány. Údaje o těchto dívkách jsme získali studiem materiálů.

délka pobytu	počet dívek	%
> 2 roky	1	2,1
1 – 2 roky	14	29,8
1 rok – 6 měsíců	15	31,9
2 – 6 měsíců	6	14,9
< 2 měsíce	10	21,3

Užívání návykových látek včetně alkoholu

Zjišťovali jsme užívání návykových látek včetně alkoholu. Užívání alkoholu jsme zaznamenávali pouze v případě, že šlo o nadužívání. Druhým údajem byla hospitalizace v psychiatrické léčebně v oddělení pro drogově, závislé, v komunitě pro drogově závislé a v detoxikačním centru. Údaje shrnujeme pod název pobyt v léčebně.

	počet dívek (47)	%
užívání návykových látek	31	66,0
pobyt v léčebně	8	17,0

Užívání návykových látek včetně alkoholu

Návykové látky užívala nebo užívá dvě třetiny dívek v evidenci ústavu (47). 2 dívky měly výrazné problémy s užíváním alkoholu, ostatní dívky užívaly drogy v úzkém slova smyslu. Pro problémy s užíváním návykových látek bylo hospitalizováno 8 dívek, z počtu dívek, které užívají návykové látky (31) je to 25,8%, tedy každá čtvrtá dívka. Jedna dívka opakovala léčbu 8x, dvě dívky 6x.

Agresivita

Agresivitu jsme při vyhodnocování dělili na:

- v sebepoškozování
- v verbální
- v fyzickou vůči majetku
- v fyzickou vůči osobám

Zpracovali jsme údaje 47 dívek a dívky jsme zařadili podle převažujícího typu agrese. Nezkoumali jsme četnost, ani příčiny agresivního chování. Zaznamenáváme pouze agresivitu, která je popsána v dokumentaci dívky před příchodem do ústavu a doplňujeme o poznatky získané během pobytu v ústavu a to jak uvnitř objektu, tak na akcích pořádaných mimo ústav nebo na samostatných vycházkách a útěcích z ústavu.

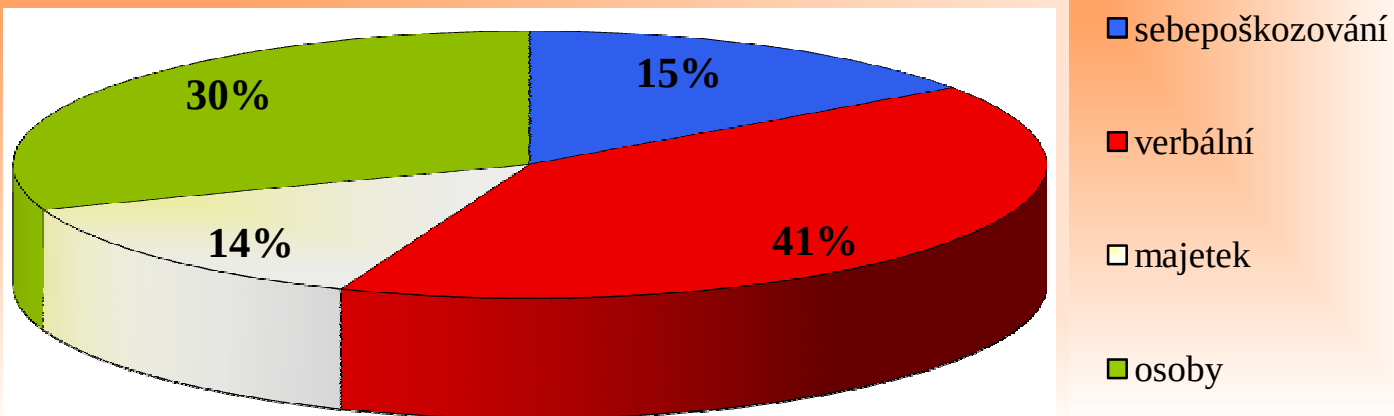
Agresivita

Agresivitu jsme zjistili u dvou třetin dívek. Agresivní projevy má zaznamenáno 30 dívek – 63,8 %. Nejčastějším projevem je verbální agrese, každá druhá dívka a překvapila nás agrese proti jiné osobě – více než třetina dívek. Majetek poškozuje 17% dívek. Nejvíce jsou poškozovány dveře, které dívky často v návalu vzteku zcela prokopnou a okna. Ve spisech jsou uváděny případy dívek, které rozbíjely v záchvatech okenní výplně holýma rukama, a po vysklení oken se ihned zklidnily. Etoped ve svých zprávách dokumentuje, že dívky samy uváděly, že je tato činnost nutkavá a vždy je uspokojí a uklidní. Každá pátá dívka se sebepoškozuje, z toho 4 dívky mají suicidální sklony, pro které byly opakovaně hospitalizovány. U ostatních dívek se jedná o řezné rány na zápěstích. 3 dívky, které nejsou ve statistice sebepoškozování zahrnuty, opakovaně požily střepy nebo baterie, pouze proto, aby mohly být převezeny k ošetření, ze kterého později utekly. Všechny definované druhy agrese jsme zjistili u 3 dívek. Agresivní chování, které směřovalo vůči jiným osobám nebo věcem (verbální, ničení majetku a napadání osob) jsme zaznamenali u 27 dívek. Fyzickou agresi, ničení majetku a násilí proti druhé osobě jsme zaznamenali u 18 dívek.

Agresivita

agresivita	počet dívek (47)	%
Ne	17	36,2
Sebepoškození	9	19,1
Verbální	24	51,1
Fyzická - majetek	8	17,0
Fyzická - osoby	18	38,3

Zastoupení projevů agrese

Hospitalizace ve spojení s agresivitou

Hospitalizace v psychiatrických léčebnách pro nezvládnutelnou agresi dívek. Hospitalizaci pro agresivitu jsme zaznamenávaly pouze v případě, že nedošlo k umístění dívky do psychiatrické léčebny v přímé souvislosti užitím návykových látek. Zjišťovali jsme rovněž četnost hospitalizací. Tyto údaje uvádíme pouze u dívek, které mají zaznamenány projevy agresivního chování (34).

hospitalizace	počet dívek (34)	%
celkem	6	17,6
1 x	3	8,8
opakovaně	3	8,8

Záškoláctví a útěky z domova

Jedná se o záškoláctví, kterého se dívky dopouštěly před uložením ústavní nebo ochranné výchovy, tedy záškoláctví během pobytu rodinném prostředí. Záškoláctví jako závažný projev chování má uvedeno 27 dívek – 57,4%.

Jde o útěky z rodiny dívky. I v této otázce se nezabýváme útěky z ústavu a z předchozích pobytů v zařízení institucionální výchovy.

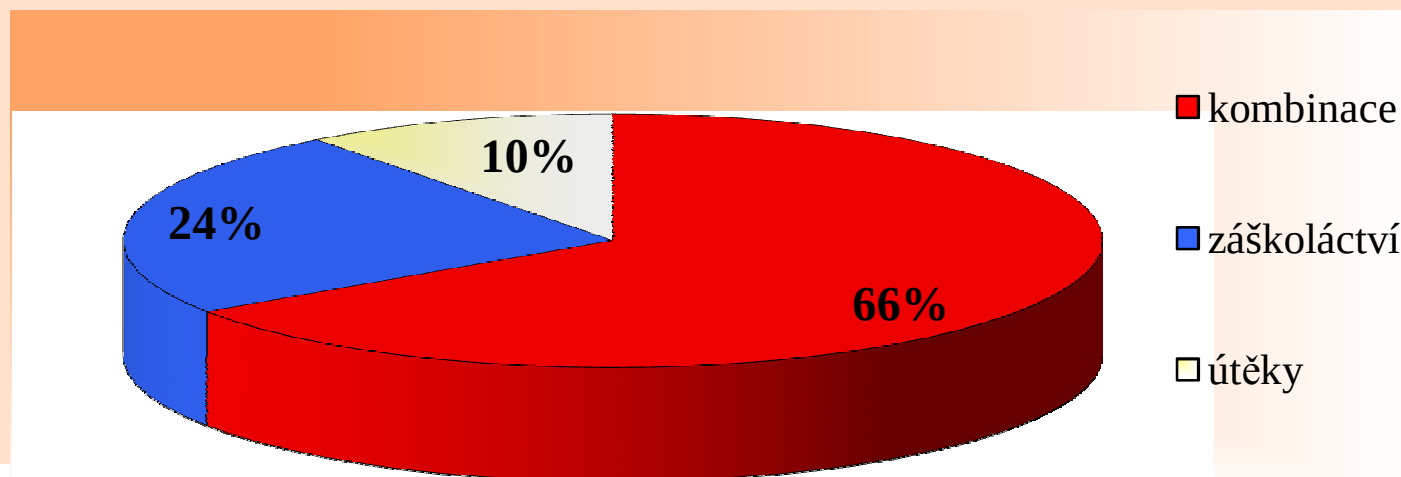
Útěky z domova jsou zaznamenány u 24 dívek – 51,1%. U 6 dívek je uvedena v souvislosti s útěky z domova potulka. U 3 dívek pobyt v závadovém prostředí party a u 3 dívek je záznam o společném soužití s partnerem během útěku z domova.

Záškoláctví a útěky z domova

Záškoláctví, které nemělo souvislost s útěky z domova, se dopouštělo 8 dívek – 28,6% dívek které měly problémy s docházkou do školy (28). Absence ve škole, které měly souvislost s útěky z domova, jsme zjistili u 70,4 % dívek. Útěky z domova, které neměly vliv na školní docházku, jsme zaznamenali u 3 dívek. Záškoláctví, které mělo vliv na výrazné zhoršení prospěchu a je uvedeno jako jediný důvod k umístění dítěte mimo rodinu, jsme zjistili u 1 dívky.

Záškoláctví a útěky z domova

	počet dívek (47)	%
záškoláctví	28	57,4
útěky z domova	24	51,1
záškoláctví x útěky	19	40,4
jen záškoláctví	8	14,9
jen útěky	3	6,4

Krádeže

Nerozlišujeme, kdy krádeže měly za následek trestní stíhání dětí.

Údaje o krádežích před umístěním do institucionální péče a během pobytu v zařízení institucionální výchovy uvádíme pod názvem „celkem“, údaje o krádežích před umístěním do náhradní péče uvádíme pod názvem „doma“. Údaje o dívkách, které se dopouštějí krádeží i po umístění v zařízení institucionální výchovy, uvádíme pod názvem „v zařízení“.

krádeže	počet dívek (47)	%
celkem	12	25,5
doma	12	25,5
v zařízení	3	6,9

Prostituce

Před příchodem do ústavu má uvedenu prostituci 7 dívek – 14,9% dívek z celkového zkoumaného vzorku. Během pobytu v ústavu má záznam o prostituci 5 dívek. Pouze na dlouhodobém útěku ze zařízení provozují prostituci 3 dívky. Za dlouhodobý útěk v tomto případě považujeme útěk, který je delší než dva týdny. Prostituci o vycházkách a několikrát se kvůli prostituci dopustily několikadenního útěku, jsme zjistili u 2 dívek. Na vycházkách, popřípadě krátkodobých útěcích nepřekračujících jeden den prostituci eviduje ústav u 2 dívek.

Trestná činnost

Záznam o trestné činnosti je uveden u 9 dívek – 19,7% ze zkoumaného vzorku. Důvodem k uložení ochranné výchovy byla trestná činnost u 5 dívek. U 3 dívek byla uložena ochranná výchova během pobytu v ústavu, trestné činnosti se dopustily na útěku ze zařízení. Do ústavu byly umístěny s uloženou ochrannou výchovou 2 dívky. K výkonu trestu odnětí svobody byly odsouzeny 4 dívky, v této souvislosti byla všem dívkám uložena ochranná výchova. Jedné dívce byl uložen trest domácího vězení, který porušila a před výkonem trestu odnětí svobody jí byla udělena amnestie prezidenta republiky.

POSTOJE DÍVEK K NÁVYKOVÝM LÁTKÁM

výsledky dotazníkového šetření

Dotazník, který jsme zpracovali, vyplňovaly všechny dívky, které byly v době konání výzkumu přítomny v ústavu (34).

Výsledky uvádíme ve čtyřech kapitolách:

- v zdroje informací
- v postoje
- v zkušenosti
- v zdroje drog

První informace o drogách

Nejčastějším zdrojem informací o drogách pro dívky jsou jejich kamarádi. Druhým nejčastějším zdrojem je internet, téměř čtvrtina dívek ho uvedla v odpovědi jako jiný zdroj informací. Internet v tomto případě uvedlo 7 dívek, jedna dívka tento zdroj uvedla jako Facebook. Nejméně informací získaly dívky od svých rodičů a potom následovali učitele. Celkem se tyto dvě skupiny podílely na informovanosti dívek ve 20,6 %, tedy pouze v pětině případů.

informace	počet (34)	%
od rodičů	3	8,8
od sourozenců	5	14,7
od kamarádů	14	41,2
od učitelů	4	11,8
z jiného zdroje	8	23,5

Myslíš, že alkohol a cigarety jsou droga?

Téměř polovina dívek – 44,1 % se domnívá, že alkohol i cigarety jsou droga. Každá třetí dívka považuje za drogu pouze alkohol. Tři čtvrtiny - 76,5 % dívek považuje alkohol za drogu. Počet dívek, které nepovažují alkohol a cigarety za drogu a počet dívek, které nemají na tuto otázku jasný názor je shodný, obě odpovědi tvoří celkem 23,5%. Můžeme tedy říci, že téměř čtvrtina dívek nepovažuje alkohol a cigarety za jednoznačnou hrozbu.

alkohol a cigarety	počet (34)	%
ano	15	44,1
ne	4	11,8
jenom alkohol	11	32,4
jenom cigarety	0	0,0
nevím	4	11,8

Zkušenosti s drogou (bez cigaret)

vyzkoušela	počet (34)	%
ano	34	100,0
ne	0	0,0

vyzkoušela	počet (34)	%
marihuana	32	94,5
hašiš	2	5,9
heroin	2	5,9
kokain	1	2,9
pervitin	12	35,3
léky	6	17,6
extáze	8	23,5
houbičky	4	11,8
těkavé látky	6	17,6
alkohol	34	100,0
jinou	0	0,0

Zkušenosti s drogou (bez cigaret)

V odpovědi „jiné“, 8 dívek odpovědělo: „Plyn do zapalovačů“. Vzhledem k tomu, že tato látka nesplňuje charakteristiku drogy, neboť při ní nevzniká závislost, tyto odpovědi jsme vyřadili. Žádná z dívek, které uvedly, že vyzkoušely hašiš, heroin, kokain a pervitin, neuvedla, že má zkušenosti s nějakou těkavou látkou. Ze skupiny dívek, které uvedly, že mají zkušenosti s těkavou látkou, 4 dívky vyzkoušely také nějaký lék. Nejčastěji zastoupenou skupinou, byly stimulační drogy – pervitin, kokain, extáze. Jednu, popřípadě více látek z této skupiny vyzkoušelo 16 dívek, tedy téměř každá druhá dívka, který má zkušenosti s drogou. Odfiltrovali jsme odpovědi, ve kterých dívky uvedly užití alkoholu a marihuany a zjistili jsme, že zkušenosti s tzv. „tvrdými drogami“ má 21 dívek – 61,8% ze zkoumaného vzorku.

První užití drogy (bez cigaret)

V tabulce jsme otázku, jak došlo k užití drogy, nahradili výrazem „kdy“. Dívky jsme při vyplňování poučili, že mohou uvést pouze jednu odpověď, a užití drogy vztahujeme pouze k prvnímu užití.

kdy	počet (34)	%
poradili mi kamarádi	16	47,1
z vlastního rozhodnutí	6	17,6
nabídl mi ji někdo z rodiny	2	5,9
nabídl mi ji můj partner	6	17,6
nabídl mi ji cizí člověk	2	5,9
jinak – jak?	0	0,0

Užívání drogy (bez cigaret)

	opakovaně (34)	v současnosti (34)	%
marihuana	32	28	87,5
hašiš	2	0	0,0
heroin	2	1	50,0
kokain	1	0	0,0
pervitin	12	7	58,3
léky	6	6	100,0
extáze	8	4	50,0
houbičky	4	3	75,0
těkavé látky	6	3	50,0
alkohol	34	34	100,0
jinou	0	0	0,0

DĚKUJI ZA POZORNOST

Mgr. Pavel Vítkovský
Výchovný ústav, střední škola a školní
jídelna Jindřichův Hradec
<http://vujh.skolniweb.cz>